

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Ата қонысынан айырылған қазақ халқының жағдайы

ЖАРИЯЛАНДЫ
10.02.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/149178/>

Мақала 20 ғасырдың басында биліктің іс-әрекетіне байланысты туған жерінен айырылған қазақ халқының ауыр жағдайына терең талдау жасайды. Автор бұл шаралардың салдарын егжей-тегжейлі айтып, бұл жай ғана жерді кездейсоқ алып қою емес, қазақ халқының өз аумақтарындағы құқықтарын жүйелі және әділетсіз шектеу екенін атап өтті.

Жерді алып қою процесіне және оның халық үшін салдарына ерекше назар аударылады. Қазақтар өздерінің үй-жайларынан ғана емес, қыстауға, шабындық пен жайылымға арналған орындарынан айырылып, олардың экономикалық жағдайы мен өмір салтына елеулі нұқсан келтіргені айтылады. Автор сонымен қатар көптеген жер иелері тиісті өтемақысыз немесе балама нұсқаларсыз үйлерін тастап кетуге мәжбүр болғанын атап көрсетеді.

Бап жер қатынастарын реттейтін заңнамалық нормаларға да қатысты және олардың қазақ халқының құқықтарын қорғау контекстіндегі әділетсіздігі мен тиімсіздігін анықтайды. Заңнаманы қайта қарау және жерді әділ бөлуді және барлық азаматтардың мүдделерін қорғауды қамтамасыз ететін тетіктерді енгізу қажеттілігіне назар аударылады.

Мақаланың маңызды сәті-қоғамдық және саяси институттарды мәселені шешуге белсенді қатысуға шақыру. Автор бұл мәселені биліктің барлық деңгейінде талқылауға және әділдікті қалпына келтіру және қазақ халқының құқықтарын қорғау үшін нақты шаралар қабылдауға шақырады.

Жалпы, мақала қазақ халқының алдында тұрған күрделі жағдайға кешенді шолу болып табылады және осы мәселені шешу және өз мүліктерінен айырылған жер иелері үшін әділдікті қалпына келтіру үшін шұғыл іс-қимылдарға шақырады.

Сонымен қатар, мақала жерді алып қою процесін және оның қазақ халқы үшін салдарын егжей-тегжейлі талдап, экономикалық шығынды ғана емес, мәдени және әлеуметтік салдарды да анықтайды. Жерді алып қою процесінің әділетсіздігі және адамның тұрғын үй мен мүлікке құқықтарының бұзылуы көрсетілген.

Сондай-ақ, жердің артықтығы және жер ресурстарын бөлудегі әділетсіздік мәселесі қамтылған. Мақала авторы барлық азаматтардың мүдделерін ескеретін жерді басқарудың неғұрлым әділ және тиімді тетіктерін әзірлеу қажеттігін атап көрсетеді.

Мақаланың маңызды аспектісі-қоғамның ынтымақтастығына және барлық тараптардың осы мәселенің шешімін табуға белсенді қатысуына шақыру. Автор қазақ халқының жоғалтқан жер учаскелеріне құқықтарын қорғауға бағытталған кешенді шараларды әзірлеу және іске асыру үшін азаматтық қоғамның, саяси партиялар мен үкіметтің күш-жігерін біріктіруге шақырады.

Сонымен қатар, мақала мәселенің тарихи және мәдени аспектілеріне назар аударады. Қазақ халқы үшін жер тек экономикалық ресурс қана емес, олардың дәстүрлі өмір салтының негізі, азық-түлік пен бірегейлік көзі болып табылатындығы көрсетілген. Жердің жоғалуы тек материалдық игіліктердің жоғалуын ғана емес, сонымен бірге осы халықтың тұтастығы мен мәдени мұрасының жойылуын білдіреді.

Сондай-ақ, мақалада жерді пайдалану туралы шешім қабылдау кезінде қазақ халқының пікірі мен мүдделерін ескеру қажеттілігі туралы мәселе көтеріледі. Автор этнос өкілдерімен консультациялардың маңыздылығы және жерге орналастыру бойынша заңнамалар мен стратегияларды әзірлеу кезінде олардың пікірлерін ескеру идеясын алға тартады.

Сонымен қатар, мақала жерді дұрыс пайдаланбаудың және оны қазақ халқы үшін жоғалтудың экологиялық салдарына назар аударады. Жер ресурстарын ұтымсыз пайдалану Топырақ эрозиясы, жер құнарлылығының төмендеуі және қоршаған орта сапасының нашарлауы сияқты күрделі экологиялық проблемаларға әкелуі мүмкін екендігі көрсетілген.

Сайып келгенде, мақала барлық азаматтардың мүдделерін ескеретін және жер ресурстарын ағымдағы және болашақ ұрпақтың мүддесі үшін әділ және тұрақты пайдалануды қамтамасыз ететін жерді басқарудың кешенді және тұрақты тәсілдерін әзірлеуге шақырады.

**Журналистика факультетінің 1-курс студенті Шамшатова
Ақерке**

Жетекшісі: фил.ғ.к., доцент Р.С.Жақсылықбаева